

Majoor Bosshardt, de bekendste heilssoldate van Nederland

Majoor Bosshardt in de binnenstad van Amsterdam | © Leger des Heils

- 5 **‘Ik zag het Leger des Heils als een roeping, hoewel ik nooit een stem gehoord heb of zoiets dergelijks. Toch voelde ik het aan alsof God mij voor dit werk had bestemd.’ In wat nu het Majoor Bosshardthuis is, heeft Majoor Bosshardt jarenlang gewoond en gewerkt. Haar grenzeloze naastenliefde, tomeloze energie, doortastendheid en creativiteit is voor veel mensen ook vandaag nog een bron van inspiratie. Bezoek het Majoor Bosshardthuis en laat je meenemen in het verhaal van deze bijzondere vrouw en het werk van het Leger des Heils.**

‘God dienen is mensen dienen, mensen dienen is God dienen’

- Op 8 juni 1913 werd Alida Margaretha
10 Bosshardt in Utrecht geboren. Als
dochter van een rooms-katholieke vader
en een reformatorische moeder bezocht
zij verschillende kerken. Totdat zij op
achttienjarige leeftijd getuige was van
15 een openluchtsamenkomst van het
Leger des Heils. De boodschap van een
heilssoldaat – ‘De God die mij liefheeft,
heeft ook u lief’ – sprak haar zo aan dat
ze besloot lid te worden. Op 19 juni 1932
20 werd ze heilssoldaat in een kinderkuis in
Utrecht.
Vanaf 1934 werkte Alida Bosshardt in
Amsterdam. Net als oprichter van het
Leger des Heils William Booth destijds in
25 Londen maakte zij min of meer toevallig

- tijdens wandelingen door de hoofdstad
kennis met de armoede en ellende in
delen van de stad. Alida Bosshardt bleek
volledig in haar element op het moment
30 dat zij iets voor dak- en thuislozen,
verslaafden en prostituees kon
betekenen. Door haar goodwillwerk in de
oude binnenstad won zij aan bekendheid
en populariteit. De heilssoldate werd
35 respectievelijk bevorderd tot luitenant,
kapitein, majoor. Door een
televisieoptreden in 1959 werd de
majoor op slag een bekende
Nederlander over wie iedereen met
40 bewondering praatte. Dit vertaalde zich
in giften in geld en natura van het volk
aan het Leger des Heils.
In 1966 werd Majoor Bosshardt benoemd
tot luitenant-kolonel en onderscheiden

- 45 als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Bij het publiek bleef zij echter bekend als ‘Majoor Bosshardt’.
- Ondanks de vele aandacht en loftuitingen is zij altijd zichzelf gebleven.
- 50 In 1978 ging de ‘majoor’ met pensioen en gaf ze de leiding van het goodwillwerk in Amsterdam over aan anderen. Op 25 juni 2007 is zij op 94-jarige leeftijd overleden. Door haar eenvoud, realisme,
- 55 humor en vooral haar niet-aflatende strijd voor de kwetsbaren in de samenleving stal Majoor Bosshardt de harten van het Nederlandse volk.

60 ***Soup, soap and salvation***

De majoor aan het werk | © Leger des Heils

- In 1865 richtten de Britse predikant William Booth en zijn vrouw Catherine de *Christian Mission* op. De evangelisten kwamen echter tot de conclusie dat als
- 65 mensen in de problemen zitten, ze niet gelijk ontstaan voor het verhaal van Jezus. ‘You can’t preach the gospel to an empty stomach’ (*‘Een lege maag heeft geen oren’*). William en Catherine
- 70 organiseerden daarom bijeenkomsten waar ze redding boden aan mensen die dat het meest nodig hadden, waaronder alcoholisten, criminelen en prostituees. Ook openden ze een gaarkeuken. In
- 75 1878 veranderde de naam van de organisatie in *The Salvation Army*. Het werk van de organisatie wordt wel

- samengevat met de drieslag: *Soup, Soap and Salvation*. De Salvation Army
- 80 breidde zich ook naar andere landen uit. De eerste Nederlandse heilssoldaat, Gerrit Juriaan Govaars, richtte in 1887 met nog twee anderen het Leger des Heils in Nederland op. Tegenwoordig is
- 85 The Salvation Army actief in meer dan 130 landen.

Leger des Heils

- Hulp verlenen en mensen vertellen van Gods liefde, dat is het doel van het Leger des Heils. Daarbij is de bijbel de
- 90 inspiratiebron. Het Leger des Heils zet zich in voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving door middel van korpswerk en het opzetten van nieuwe
- 95 geloofsgroepen, buurtwerk, hulp aan dak- en thuislozen, specialistische hulpverlening, ontwikkelingswerk en noodhulp.

Majoor Bosshardthuis

- 100 Het Majoor Bosshardthuis is de voormalige woon- en werkplek van Majoor Bosshardt. Het huis is gevestigd in het oudste stenen pand in de binnenstad van Amsterdam. Het Majoor
- 105 Bosshardthuis is een beleving: een experience center waarin je een kijkje kunt nemen in het werk en leven van Majoor Bosshardt en het werk van het Leger des Heils vandaag de dag. Er
- 110 worden wisselende tentoonstellingen gegeven en je kunt er de werkplek van Majoor Bosshardt in de stijl van de jaren ’70 bezichtigen. Bovenal is het een plek waar je je kunt laten inspireren in ‘er zijn
- 115 voor de ander’.
- Bron:** legerdesheils.nl, nd.nl, wikipedia.nl, absolutefacts.nl

Het belang van het maatschappelijk middenveld

Majoor Bosshardtrede door Femke Halsema, Burgemeester van Amsterdam, 6 juni 2025

‘Op de dag van zijn inauguratie bezocht president Trump een kerkdienst. Bisschop Mariann Edgar Budde van de Episcopale Kerk vroeg hem om genade voor mensen die bang zijn. Ze noemde homoseksuelen, lesbiennes en transgenders. Ongedocumenteerden. Ze vroeg de president ook om mensen te helpen die oorlog en vervolging in hun eigen land ontvluchten. Met de machtigste man ter aarde zelf op de eerste rij was dit een daad van grote moed en barmhartigheid.

Femke Halsema tijdens de Majoor Bosshardtrede | © Leger des Heils

President Trump noemde Budde later extreem-links, eiste excuses en haar ontslag.

Het pleidooi van Budde voor naastenliefde deed mij denken aan de majoor. [...] Haar medemenselijkheid was ook een vorm van maatschappijkritiek die elke gezonde democratie nodig heeft. [...] Ook nu zijn er grote groepen mensen wiens noden en zorgen te weinig worden gehoord of gezien. Ik bedoel niet alleen de mensen die op straat leven of, al dan niet gedwongen, sekswork doen of verslaafd zijn. Maar ook de mensen in verwaarloosde buurten. In schimmelwoningen, in onveiligheid, en op de plekken waar de lerarentekorten het hoogst oplopen terwijl de kinderen juist het meeste aandacht nodig hebben, en waar onze leefbaarheid constant onder druk staat.

‘Nederland kent de traditie van een sterk maatschappelijk middenveld. We moeten daar heel zuinig op zijn.’

Ondertussen dreigt het geloof dat de politiek dit soort zorgen kan wegnemen uit te doven. Ons land kent inmiddels

decennialang een technocratische bestuursstijl, waarmee politieke problemen niet werkelijk worden opgelost. Veel te vaak leggen overheden hun oor te luisteren bij de met spreadsheets en PowerPoint bewapende consultants. [...] Tegenover de technocratie werd vanuit het populisme de afgelopen jaren de wil van het volk geplaatst, de wil van de meerderheid. [...] Dat heeft de rechten van minderheden, en van diegenen die kwetsbaar zijn, geleidelijk meer en meer ondermijnd. [...] Het zette ook de deur open naar een autocratische samenleving, waarin minderheidsrechten eigenlijk steeds minder belangrijk worden gevonden. En waar ook vergeten wordt dat we een samenleving van minderheden zijn. Religieuze minderheden, etnische minderheden, politieke minderheden. [...]

Tussen de droom en daad van populistische ambities staan gelukkig op dit moment niet alleen rechtsstatelijke instituties in de weg maar vooral een sterk en

eigenzinnig maatschappelijk middenveld. Organisaties en bewegingen die verschillende belangen en waarden vertegenwoordigen en vaak, denk aan het Leger des Heils, in de haarvaten van onze samenleving zitten.

‘Alida Bosshardt had geen kinderen, maar wel veel erfgenamen’

- 40 Overal waar democratieën afglijden naar
onvrije systemen of autocratieën zien we dat dit ook gepaard gaat met een aanval op het
maatschappelijke middenveld. [...] Nederland kent de traditie van een sterk
maatschappelijk middenveld. [...] We moeten daar zeker in deze tijd heel zuinig op zijn.
[...] Maatschappelijke organisaties merken, aldus het *College voor de Rechten van de*
45 *Mens* eerder dit jaar, dat ze minder vaak betrokken worden bij het maken van nieuw
beleid. [...] Door maatschappelijke organisaties minder te betrekken wordt de
tegenspraak die overheden krijgen kleiner. [...] Sommige politieke partijen, ook in
Nederland, willen voor maatschappelijke organisaties bijvoorbeeld de toegang tot de
rechter beperken. [...] Leiders in het buitenland met autoritaire neigingen willen maar
50 wat graag het maatschappelijk middenveld verzwakken. [...]
Teleurstelling in de politiek kan de voedingsbodem voor antidemocratische sentimenten
versterken. Het kan onze samenleving verder verharderen. De polarisatie kan toenemen.
Het idee dat het gaat om de wil van de meerderheid ook verder versterken. Waarbij het
belang van minderheden in onze samenleving verder naar achteren wordt geduwd.
- 55 Daarom hoop ik dat het maatschappelijk middenveld de komende tijd flink van zich zal
laten horen. Daar zit de bezieling waar zoveel mensen naar verlangen. Daar zit de stem
van de mensen die vaak niet worden gezien of gehoord. De stem ook van mensen die
hoopvol zijn. De stem van nieuwe generaties. Vakbonden, het MKB, sportverenigingen,
60 studentenverenigingen, schoolbesturen, religieuze gemeenschappen, universiteiten.
Liefdadigheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties en sociale bewegingen
vertegenwoordigen echte mensen met echte zorgen, met echt verdriet en echte dromen.

*Majoor Bosshardt stond midden in de
samenleving | © Leger des Heils*

Alida Bosshardt had geen kinderen, maar wel heel veel erfgenamen. Dat zijn alle mensen die geen onderscheid maken tussen mensen op basis van hun afkomst of hun levensstijl. En erfgenaam van de majoor zijn alle mensen die opkomen voor de zachte krachten, voor menselijkheid en zo een fundamentele verdedigingslinie vormen van onze democratie.

U bent dat. En we hebben u hard nodig.’

Bron: legerdesheils.nl

Doen wat gedaan moet worden

*Uit de boodschap van rabbijn Awraham Soetendorp,
ter gelegenheid van de Majoor Bosshardtrede in Amsterdam, 6 juni 2025*

75

Het is met ontroering dat ik denk aan Majoor Bosshardt. Iemand die *iemand* was voor iedereen in Mokum en daarbuiten. [...] De heelheid, die

- 5 Majoor Bosshardt zo omgaf terwijl zij liep door de straten van Mokum en die mij trof in de eerlijkheid van haar zoektocht. Als vertegenwoordigster van het Leger des Heils, maar voorbij
10 de grenzen als degene die degenen die ver weg waren dichtbij bracht. [...]

In de afgeslotenheid van de eigen traditie, de traditie van het Jodendom, de traditie van het Leger des Heils, kun
15 je innerlijke krachten opbouwen om daarmee wijd in de wereld te staan.

- Met een open deur, met een open hart en een open geest. [...] Niet
20 'afgescheiden van', maar 'in verbinding met'. [...]

Majoor Bosshardt aan het werk in een kinderkuis | © Leger des Heils

'In de afgeslotenheid van de eigen traditie [...] kun je innerlijke krachten opbouwen om daarmee wijd in de wereld te staan.'

- Zo was ik ook ontroerd dat ik mocht spreken op het moment dat Majoor Bosshardt de erkenning kreeg van Yad Vashem voor het feit dat zij Joodse
25 kinderen in de oorlog had gesteund, had gered. Zij sprak daar nooit over. Ik wist daar niks van. [...] Haar noem ik als een van de *Lamed-Vav Tzadikim*. Dat zijn in de Joodse traditie
30 zesendertig rechtvaardigen die in elke generatie leven. Niemand weet dat zij de grote rechtvaardigen zijn, en zij weten het van zichzelf niet. Maar zij doen wat gedaan moet worden, wat
35 dichtbij brengt, die ver weg is. En die houden de wereld in stand in elke generatie. [...]

- Het is niet, zoals vaak verkeerd vertaald, een 'roepende in de
40 woestijn'. Nee, het is iemand die eenzaam en gebroken kan zijn, maar heelheid in zichzelf weer terugvindt en een steun voor anderen kan zijn, en
ons de opdracht geeft om in deze tijd
45 waarin de contouren van de woestijn en scheuring zo dichtbij zijn, om juist in die woestijn die weg te banen.'

Bron: legerdesheils.nl